

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002456

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №244-с від 02.09.2026, виданий Харківською державною академією культури



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жук Катерина Вікторівна

2. Kateryna Zhuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 03-08-2026

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14773

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Пісенний фольклор перехідної етнокультурної зони (на матеріалі Слобожанщини, Середньої Наддніпрянщини та Північного Надазов'я)
2. Song folklore of the transitional ethnocultural zone (based on the material of Slobozhanshchyna, Middle Dnieper region and Northern Nadazovia)

Реферат/анотація:

1. У дисертації представлено комплексне дослідження українського пісенного фольклору перехідної етнокультурної зони покордоння Слобожанщини, Середньої Наддніпрянщини та Північного Надазов'я, що розглядається в контексті історико-соціальних детермінант формування фольклорної традиції, в лінгвістичному, соціокультурному, обрядовому та музикознавчому, зокрема етномузикологічному аспектах. Запропоновано цілісне етномузикознавче осмислення пісенної культури усної традиції, що сформувалась внаслідок багатоетапного заселення локусу дослідження. Актуальність дослідження зумовлена, з одного боку, винятковою цінністю та культурною значущістю традиційного пісенного фольклору локусу дослідження, а з іншого — відсутністю його комплексного й системного дослідження у сучасній вітчизняній етномузикології. Потреба у збереженні, систематизації та трансмісії жанрового фонду наступним поколінням загострюється прямою загрозою знищення та втрати традиційної пісенної спадщини локусу

дослідження внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України. Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в тому, що вперше: в українській етномузикології перехідна етнокультурна зона постала об'єктом системного наукового дослідження; сформовано концепцію перехідної етнокультурної зони на покордонній території пізнього заселення; уведено до наукового обігу архівні матеріали з власних експедицій дисертантки (південно-східні р-ни Харківщини, Краматорський р-н Донецької обл.), з приватних архівів В. Осадчої (південно-східної Харківщини), І. Фетисова та С. Карпенко (Харківської, Донецької та Дніпропетровської обл.), І. Крюченко та Л. Савченко (Донеччина); а також нотації більше 70 зразків народної пісенності, виконані дисертанткою у співпраці з В. Осадчою та Є. Волошиною. Виявлено географічні межі перехідної етнокультурної зони за районуванням мелотипів обрядових наспівів; обґрунтовані методологічні відмінності аналізу обрядового фольклору та пісенної лірики; виявлено й картографовано мелотипи обрядових наспівів на території дослідження; здійснено жанрову диференціацію пісенної лірики за сюжетно-тематичними групами та сюжетними парадигмами. Доповнено характеристики жанрової системи пісенного фольклору перехідної етнокультурної зони з урахуванням соціально-історичних умов формування території дослідження; Набула подальшого розвитку характеристика обрядового контексту побутування народної пісенності в умовах перехідної етнокультурної зони. Практичне значення дисертації полягає в можливості використання її результатів і висновків у науково-дослідницькій діяльності, а також у навчально-педагогічному процесі закладів вищої освіти мистецького спрямування (у межах дисциплін: «Етномузикологія», «Музична культурологія», «Музична культура Слобожанщини», «Історія української музики», «Фольклорна практика», «Етносольфеджіо», «Аналіз музичних творів», «Позаакадемічні жанри музичного мистецтва», «Фольклорний ансамбль», «Вокальні стилі традиційного виконавства України», «Сольний спів», «Транскрипція народної музики», «Український музичний фольклор»). Матеріали дисертації, зокрема нотні транскрипції можуть бути задіяні у творчо-виконавській діяльності фольклорних колективів. Результати роботи можуть слугувати підґрунтям для розробки методичних рекомендацій, авторських курсів, лекцій, майстер-класів та етнографічних мистецьких проєктів, спрямованих на збереження жанрового фонду Сходу та Півдня України. Перший розділ дисертації присвячено теоретико-методологічним засадам дослідження пісенного фольклору перехідної етнокультурної зони. Здійснено огляд та систематизацію історико-соціальних умов формування фольклорної традиції, визначено термінологічний апарат та сформовано інтегративну методологію дослідження, яка поєднує загальнонаукові (системний, історичний, міждисциплінарний, компаративний тощо) підходи і методи, а також спеціальні – музикознавчі, зокрема етномузикологічні методи дослідження. Аналіз історичних, географічних, архівних, картографічних даних підтвердив наявність перехідної етнокультурної зони, окреслив її межі та виявив багатшаровий характер заселення покордоння Слобожанщини, Середньої Наддніпрянщини та Північного Надазов'я від часів неоліту до сьогодення з акцентом на історичну пріоритетність козацьких поселень XVI-XVIII ст. Окреслено межі дослідження територією межиріччя Вовчої, Самари та Сіверського Дінця.

2. The thesis presents a comprehensive study of Ukrainian song folklore of the transitional ethnocultural zone of the border of Slobozhanshchyna, Middle Dnieper and Northern Nadazovia, which is considered in the context of historical and social determinants of the formation of folklore tradition, in linguistic, sociocultural, ritual, musicological and ethnomusicological aspects. A holistic ethnomusicological understanding of the song culture of the oral tradition, which was formed as a result of the multi-stage settlement of the locus of research, is proposed. The relevance of the study is determined, on the one hand, to the exceptional value and cultural significance of the traditional song folklore of the locus of study, and on the other hand, to the lack of its comprehensive and systematic study in modern domestic ethnomusicology. The need for preservation, systematization and transmission of the genre repertoire to the next generation is intensified by the direct threat of destruction and loss of the traditional song heritage of the locus of study as a result of full-scale armed aggression of the Russian Federation v. Ukraine. The scientific novelty of the research results lies in the fact that for the first time: in Ukrainian ethnomusicology, the transitional ethnocultural zone is considered as an independent object of systematic scientific research; the concept of a transitional ethnocultural zone on the border territory of late

settlement has been formed; archival materials and transcriptions of folk song samples (more than 70 transcriptions performed by the author in cooperation with V. Osadcha and E. Voloshyna) of folk songs from the author's own field expeditions (south-eastern districts of Kharkiv region, Kramatorsk district of Donetsk region) and from the involved source base: musical samples from the private archives of V Osadcha (south-eastern Kharkiv region), I. Fetysov and S. Karpenko (Kharkiv, Donetsk and Dnipropetrovsk regions) were introduced into scientific circulation. I. Kryuchenko and L. Savchenko (Donetsk region); and audio recordings from the audio CD "Folklore Treasures of Donetsk Region" (authored by L Vasin); - the geographical boundaries of the transitional ethnocultural zone are revealed according to the zoning of melotypes of ritual chants; the methodological differences between the analysis of ritual folklore and song lyrics are substantiated; melotypes of ritual melodies in the study area were identified and mapped; genre differentiation of song lyrics by plot and thematic groups and plot paradigms has been carried out; the characteristics of the genre system of song folklore of the transitional ethnocultural zone are supplemented, taking into account the socio-historical conditions of the formation of the study area. The characteristics of the ritual context of the existence of folk songs in the conditions of the transitional ethnocultural zone were further developed. The practical significance of the research results lies in the fact that the materials of the thesis can be used in the research, performance and educational and pedagogical process of higher education institutions of artistic direction (within such disciplines as: "Ethnomusicology", "Musical Culturology", "Musical Culture of Slobozhanshchyna", "History of Ukrainian Music", "Folklore Practice", "Ethnosolfeggio", "Analysis of Musical Works", "Extra-Academic Genres of Musical Art", "Folklore ensemble", "Vocal styles of traditional performance of Ukraine", "Solo singing", "Transcription of folk music", "Ukrainian musical folklore"). The materials of the thesis, in particular musical transcriptions, can be involved in the creative and performing activities of folklore groups. The results of the work can serve as a basis for the development of methodological recommendations, author's courses, lectures, master classes and ethnographic art projects aimed at preserving the genre repertoire of the East and South of Ukraine. The first chapter of the thesis is devoted to the theoretical and methodological foundations of the study of song folklore of the transitional ethnocultural zone. In the section, on the basis of a multi-vector approach, a review and systematization of the historical and social conditions for the formation of the folklore tradition, which includes works on history, geography, linguistics and ethnography, scientific and archival sources, defines the terminological apparatus and forms a research methodology. The analysis of historical, geographical, archival, cartographic data confirmed the presence of a transitional ethnocultural zone, outlined its boundaries and revealed the multi-layered nature of the settlement of the borders of Slobozhanshchyna, Middle Dnieper and Northern Nadzovia from Neolithic times to the present with an emphasis on the historical priority of Cossack settlements of the XVI-XVIII centuries and also outlined the boundaries of the study by the territory.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Жук К. Аналіз пісенної лірики в суміжних фольклорних традиціях історико-географічного типу утворення // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка. Вип. 66, т. 1. 2023. Дрогобич, С. 80–85. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-1-12>
- Жук К. В. Вивчення музичного фольклору Донеччини останньої чверті XX – початку XXI ст. // Музикознавча думка Дніпропетровщини : зб. наук. ст. / Дніпровська акад. музики. Вип. 26. Дніпро : Грані, 2024. С. 88–109. <https://doi.org/10.33287/222408>

- Жук К. Районування типів музичних форм весільних пісень у межиріччі Орелі, Вовчої та Сіверського Дінця // Проблеми етномузикології : зб. наук. ст. / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Вип. 19. Київ, 2024. С. 64–80. <https://doi.org/10.31318/2522-4212.2024.19.319758>
- Жук К. Жанрова система пісенної традиції перехідної етнокультурної зони між Слобожанщиною, Середньою Наддніпрянщиною та Північним Надазов'ям // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка. Вип. 94, т. 1. Дрогобич, 2025. С. 213–220. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/94-1-28>
- Жук К. Мелотипологія зимових обрядових наспівів у Межиріччі Вовчої, Орелі та Сіверського Донця // Проблеми етномузикології : зб. наук. ст. / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Вип. 20. Київ : НМАУ, 2025. С. 64–88. <https://doi.org/10.31318/2522-4212.2025.20.349708>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осадча Віра Миколаївна

2. Vira Osadcha

Кваліфікація: к. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клименко Ірина Віталіївна

2. Iryna V. Klymenko

Кваліфікація: д. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2462-6599

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лукашенко Лариса Валентинівна

2. Larysa V. Lukashenko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5402-4177

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бреславець Галина Миколаївна

2. Breslavets Galyna Mykolayivna

Кваліфікація: к. мист., 26.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябуха Наталія Олександрівна
2. Nataliia Riabukha

Кваліфікація: д. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4182-0289

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Польська Ірина Іллівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Польська Ірина Іллівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Заклінська Юлія Михайлівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна